

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. f 1.00.
 Voor elke regel meer. 0.15.
 Behalve de 35 cts. zegelgeld.
 Dankondingen van geboorte, huwelijken en overlijden,
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel-
 regt daaronder begrepen.

DONDERDAG 23 SEPTEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.Brieven franco aan het Bureau De Grondwet,
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden f 4.50.
 Voor de overige steden des Rijks 3.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:

VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
 Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen
 per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
 abonnement f 70, Ned. Cour.

Redevoering van den Minister van Financiën.

I.

De redevoering, waarmede 's Rijks begroting bij de vergadering der Staten-Generaal wordt ingeleid, draagt in den regel de kenmerken, niet slechts van den toestand der geldmiddelen en van de vooruitzichten voor een nieuw in te treden dienstjaar, maar ook van de richting en van den gang der mannen, wien het bewind van 's lands zaken werd toevertrouwd. Op dien regel evenwel bestaan vele uitzonderingen. Er waren tijden, waarin men het zich tot eene eer stelde en het als een blij van groote bekwaamheid en fijn overleg werd geïch, als een Minister van Financiën, in welsprekende taal, taferelen van den gunstigen materiëlen toestand des lands wist te schetsen en in nadruk het beginsel tot een onbegrijpelijk graad van volkomenheid had toegevoerd in toepassing te brengen: dat de taal ons geïch is, om onze gedachten te verbergen. Er waren tijden, waarin de doode cijfers, waaruit de begrotingen zijn zamengesteld, in strijd met hunne oorspronkelijke bestemming, door onvolledigheid en onjuiste toelichting van zaken en omstandigheden, werden misbruikt om gemaakt om illusien te scheppen over een toestand, die in zijne gevolgen te meer en te onaangenaam teleur stelt, naar mate men die getracht heeft te verduidelijken. Die tijden zijn voorbijgegaan; en ofschoon in de begroting der jaarlijksche renteschuld de sporen van die verderfelijke strekking zeker niet de eene volgende eeuw zullen zijn uitgewischt: toch is er een uitnemend voorrecht uit ontstaan, dat tot nu toe in het bezit der Natie is gesteld en gebleven. De openbaarheid van het beheer der rijks-geldmiddelen is de bron van kennis van haren toestand en het beste middel, om misrekeningen en verkeerdheden te voorkomen.

Uit dat oogpunt beschouwd, kan de redevoering, die de tegenwoordige Minister van Financiën den 23 September jl. uitsprak, slechts eene betrekkelijke mate van belangstelling opwekken. De algemeene beschouwingen, ten aanzien van 's lands finantiëlen toestand, betreffen toch bijzonderheden en berekeningen, grootendeels bekend en vroeger (wij schromen het niet te zeggen) met meerdere uitvoerigheid en volledigheid uiteengelegd. De ontwikkeling der redenen, die de Regering bewogen hebben, reeds nu, over te gaan tot het voorstel eener aanvankelijke vermindering van lasten, was niet moeilijk; omdat vroeger de mogelijkheid der wenschelijkheid en de noodzakelijkheid van eene vermindering voldoende waren aangetoond en bewezen. Wat in de maand December 1853 bekend was tegenstand, doorgedrongen was tot de Staten-Generaal en een groot deel der Natie, kan in September 1854 slechts in zóó ver de algemeene belangstelling verloren hebben, dat de verrassing, welke men trachtte te bewerken, geen het minste doel treft en de omstandigheid, dat men in September 1854 erkent wat men in December 1853 ontkende — dat men in Januarij 1855 lasten wil verminderen, die men een jaar te lang heeft laten dragen — die omstandigheid is niet zeer geschikt, om het vertrouwen te verlevendigen in een bewind, dat niet steeds, niet uitsluitend, de belangen der Natie op den voorgrond schijnt te plaatsen, maar integendeel de meeste ruimte voor laakbare eijzen en eigenliefde schijnt open te laten. Het gold hier wederom de persoon, niet de zaak, en hoe wel men nu, ja schoorvoetende, maar toch gekomen is tot eene zelfde overtuiging, die de voorstellers tot afschaffing van twee belastingen in November 1853 bezielde, men is toch aarzeland om het beginsel aan te nemen, dat bij het opvolgen dier overtuiging tot eene vermindering der lasten leidraad verstrekken moet.

In 1853 de opbrengst der middelen der raming meer dan drie miljoen heeft overtroffen, moest natuurlijk tot het onderzoek leiden van de vooruit-

zichten, welke het tegenwoordig dienstjaar aanbiedt, en om de middelen der raming van het volgende jaar op de meest waarschijnlijke gronden te doen rusten en zonder gevaar voor teleurstelling gemoedelijk te onderzoeken, in hoeverre de begroting van het volgende jaar zou toestaan de lasten der bevolking eenigzins te verminderen.

Datzelfde onderzoek werd ook tot grondslag gelegd van het voorstel, dat in November 1853 is gedaan. In de Memorie van Toelichting lezen wij: „In de eerste plaats meenen de voorstellers de vraag te moeten onderzoeken, of de finantiële toestand des Rijks toelaat, dat de beide middelen aan 's Rijks inkomsten worden ontnomen. Tot dat onderzoek is noodig: a. een algemeen overzicht van den tegenwoordigen toestand onzer geldmiddelen, vergeleken met dien van de vorige jaren, en met het oog op de toekomst; b. eene beschouwing in het bijzonder van de begroting, die voor het volgende jaar is aangeboden.”

Maar terwijl de voorstellers hun overzicht uitstrekten tot de staatsontvangsten en uitgaven, gedurende de tien laatste jaren, volgens de tabellen, onder het vorig Ministerie bij de indiening der begroting voor 1853 overgelegd, is de Minister gebleven bij eene vergelijking van de uitkomsten der opbrengst met de raming van 's rijks inkomsten en middelen over het dienstjaar 1853 en over de acht eerste maanden van 1853 en 1854; alsmede van de besparing op de uitgaven over de verschillende hoofdstukken der begroting van 1853. Een van beide gevolgtrekkingen laat zich hieruit maken: of dat de uitkomsten van één jaar genoegzaam zijn om tot vermindering van belastingen over te gaan — en die grondslag achten wij uiterst zwak en onstandvastig — of, hetgeen wij liever willen gelooven, dat de Minister, ofschoon zulks uit kwalijk geplaatst eergevoel niet erkennende, van de onderstelling is uitgegaan, dat de grondslagen van het voorstel, voor zoo veel zij de mogelijkheid hebben aangetoond om eene vermindering van inkomsten toe te laten — onomstootelijk en van algemeene bekendheid waren. Immers de Minister zegt: „Uit het wetsontwerp op de middelen zal nu blijken, dat de regering gemeend heeft, dat daartoe (namelijk: vermindering van lasten) thans werkelijk kan worden overgegaan. Zij vond daartoe des te meer vrijheid, daar in den laatsten tijd de opbrengst der middelen de raming, met uitzondering van een enkel voordeelig jaar, maar regelmatig en voortdurend, heeft overtroffen en zij dus den tijd meende geboren te zijn, dat de raming dier middelen meer nabij de werkelijke uitkomsten der laatste jaren zou kunnen gebragt worden.”

De redevoering van den Minister bevat op zich zelf geen voldoende grond, waarop men tot den gewigtigen maatregel van belastingvermindering kan overgaan; omdat de uitkomsten van het jaar 1853 en van de acht eerste maanden van 1854 tot geen genoegzamen maatstaf kunnen strekken en men, om van eene regelmatig en voortdurend opbrengst te kunnen spreken, minstens een overzicht van vijf jaren had moeten nemen. Maar, dan behoorden ook in aanmerking te komen alle inkomsten en juist missen wij in de redevoering van den Minister eenig overzicht van de aanzienlijke bate, die uit de koloniale kas voortvloeit en waaromtrent met de meeste uitvoerigheid, wat in den aard der zaak ligt, in de Memorie tot het voorstel van Nov. 1853, is aangetoond, op welken grond men op die belangrijke inkomst voortdurend rekenen mag. Gewis, het kon niet in de bedoeling liggen van den Min., dat punt stil te laten rusten, zoo hij niet op het zaakrijk betoog der voorstellers had gelet. Hij had gewis het oog op de afdoende wederlegging van het bezwaar, dat in dit opzicht tegen het ingediend voorstel was ingebracht: „Dat de koloniale bijdragen altijd eenigermate wisselvallig zijn, is door de voorstellers geenszins ontkend. Zij hebben alleen gemeend te mogen wijzen op de overdrevene vrees, die daarover dikwijls wordt aan den dag gelegd. Zij wenschten hunnerzijds de zaken vooral niet in een al te schoon daglicht te stellen. Daarom

maakten zij gewag van het middelbaar cijfer van geldelijke opbrengst der koloniën over de laatste twintig jaren, ad f 11,486,959.34. Met bevreemding zien zij, dat aan dat cijfer thans een argument wordt ontleend, tegen hun beweren, dat er geene gegronde vrees voor eene afnemende der koloniale opbrengsten kan bestaan. Hadden zij een sterk gekleurd taferel van voorspoed willen malen, zij zouden voorzeker niet op de opbrengst der koloniale geldmiddelen van de laatste twintig jaren, maar van de laatste vijf, hoogstens van de laatste tien jaren hebben gewezen: zij zouden in hunne opgaven de zoo uitstekend voordeelige jaren 1852 en 1853 niet geheel buiten de rekening hebben gelaten. Naar hunne overdreven matige berekeningswijze komen onder de twintig jaren ook voor de jaren 1832, waarin slechts f 766,500; 1833, waarin slechts f 1,200,000; 1834, waarin f 2,000,000, en 1835, waarin slechts f 2,500,000 uit de koloniale geldmiddelen werd bijgedragen. Neemt men daarentegen de opbrengst der tien laatste jaren, van 1842—1853, in aanmerking, waaronder het ongunstige jaar 1848 alzoo is begrepen, dan verkrijgt men een gemiddeld bedrag van f 14,357,735.39, en daarenboven eene reserve van f 16,410,266.89, welke voor de kosten van het herstel van het Ned. Indische muntwezen nu reeds aanwezig is. Neemt men de opbrengst van slechts de laatste vijf jaren in aanmerking, dan verkrijgt men een gemiddeld bedrag van f 16,250,278.86 's jaars en daarenboven de reserve voor het Indische muntwezen zoo even genoemd. Voorzeker, met deze cijfers voor oogen, zal men moeten erkennen, dat de vrees voor een te kort op de bijdragen der koloniale geldmiddelen zeer overdreven kan worden.”

Die wederlegging mag den Minister beïmoedigd hebben, om geen woord te reppen van de bate uit de koloniale kas, ofschoon het pligtmatig mogt genoemd worden, om eenig blijk te geven, dat, zoo er al omtrent de juistheid der berekeningen van de overige inkomsten eenigen twijfel zou kunnen worden geopperd, men buiten tegenspraak mogt houden de aanzienlijke bijdragen uit de koloniale geldmiddelen. Maar het is dan ook duidelijk, dat te dien aanzien de redevoering des Ministers in volledigheid veel te wenschen overlaat, en uit de vroeger gewisselde stukken over het voorstel der negen leden aanvulling behoeft.

Staatsbegroting voor 1855.

IVde HOOFDSTUK. (Departement van Justitie.)

Iste AFDEELING. Kosten van het Departement. Art. 1. Tractement van den Minister f 12,000; art. 2. Tractementen van den secretaris-generaal, de ambtenaren, geëmplojeerden en bedienden, maandgelden en schrijfgeloenen f 46,944; art. 3. Bureau- en locaalbehoefden en drukwerk f 9,500; art. 4. Reis- en verblijfkosten f 200; totaal f 68,644.

IIde AFDEELING. Kosten van de regterlijke magt. Art. 5. Tractementen van den president, den vice-president en de leden van den Hoogen Raad, van den procureur-generaal, de advocaten-generaal, den griffier, de substituut-griffiers en de ambtenaren; geëmplojeerden en bedienden f 107,700; art. 6. Tractementen van de presidenten, vice-presidenten en leden der provinciale gerechtshoven, van de procureurs-generaal, advocaten-generaal, griffiers en substituut-griffiers f 314,000; art. 7. Tractementen van de presidenten, vice-presidenten en leden der arrondissements-regtbanken, van de officieren, substituut-officieren, griffiers en substituut-griffiers f 467,450; art. 8. Tractementen van de kantonregters en hunne griffiers f 151,050; art. 9. Tractementen van de deurwaarders bij de provinciale gerechtshoven f 9,000; art. 10. Tractementen van de gerechtsdienaren f 116,272; art. 11. Vaste toelagen voor kleine onkosten aan den Hoogen Raad, de provinciale gerechtshoven, arrondissements-regtbanken en kanton-

geregt en het daartoe behoorend openbaar ministerie, schrijffloonen van de klerken bij de parketten van de procureurs-generaal, en wapening der geregtsdienaren f 80,300; totaal f 1,245,772.

IIIde AFDEELING. Kosten van het Hoog Militair Gerechtshof en de militaire auditien. Art. 12. Tractementen van den president en de leden, den advocaat-fiscaal, griffier en substituut-griffier, de overige ambtenaren en de bedienden van het Hoog Militair Gerechtshof f 50,500; art. 13. Tractementen en toelagen van de auditoren-militair in de provinciale kommandementen f 18,600. art. 14. Bureaukosten van het Hoog Militair Gerechtshof en den advocaat-fiscaal, en kleeding van de hellebaardiers en van hunnen kommandeur f 4,250; totaal f 73,350.

IVde AFDEELING. Gerechtskosten. Art. 15. Tractementen van den scherpregter en zijne assistenten f 2,000; art. 16. Algemeene gerechtskosten in strafzaken, transportkosten van uit te leveren vreemdelingen en andere kosten, voortvloeiende uit de overeenkomsten tot wederkeerige uitlevering van beschuldigen en misdadigers; kosten van uitvoering van de voorschriften van art. 10 en volgende van de wet van 29 Mei 1841 (Stbl. no. 20) door de ambtenaren van het openbaar ministerie f 170,000; totaal f 172,000.

Vde AFDEELING. Kosten van algemeene of rijkspolitie. Art. 17. Bureaukosten der procureurs-generaal bij de provinciale gerechtshoven, als belast met de rijkspolitie in de provinciën f 3,500; art. 18. Tractement en abonnement voor bureaukosten van commissarissen en inspecteurs van algemeene of rijkspolitie f 6,000; art. 19. Gratificatiën voor bijzondere pligtsbetrachting en tot verdere aanmoediging der mindere beambten van algemeene of rijkspolitie f 2,700; art. 20. Reis- en verblijfskosten in zake van algemeene politie f 3,000; art. 21. Kosten vallende op uitleiding en uitzetting van vreemdelingen f 1,500; art. 22. Vergoeding aan het Departement van Oorlog van hetgeen de detachementen cavalerie, als hulp-maréchaussée dienstdoende, in de stationnementen meer kosten, dan daarvoor in de garnizoensplaatsen wordt betaald f 16,000; art. 23. Geheimcorrespondentie-gelden ten dienste der politie in het algemeen f 10,000; totaal f 42,700.

VIde AFDEELING. Kosten der gevangenis. **ALGEMEENE DIENST.** Art. 24. Tractement van den inspecteur der gevangenis f 3,000. **HUISHOUDELIJKE DIENST.** Art. 25. Tractementen, toelagen en belooningen der beambten en bedienden f 103,568; art. 26. Gratificatiën voor bijzondere pligtsbetrachting, en tot verdere aanmoediging der beambten f 900; art. 27. Abonnementen voor schrijffloonen en kleine onkosten der besturen over de huizen van arrest enz. f 12,652; art. 28. Onderhoud der burgerlijke en militaire gevangenen, zoowel zieke als gezonde, met al den aanleve van dien, en van in transport zijnde bedelaars en landloopers f 396,910; art. 29. Dagloonen aan de gevangenen voor de huishoudelijke dienst, na korting van 's Rijks aandeel f 6,200; art. 30. Verstreking en vervoer van geneesmiddelen voor gevangenen en voor beambten bij de gevangenis die daarvan gebruik maken enz. f 8,900; art. 31. Transportkosten van veroordeelde gevangenen, bedelaars en landloopers, benevens reisgelden aan ontslagen, en begrafeniskosten van overleden gevangenen, wier uitgaanskas daartoe ontoereikend is f 8,000; art. 32. Reisen verblijfskosten van ambtenaren voor de dienst der gevangenis, mitsgaders vergoeding voor kosten van verplaatsing van beambten, 1,350; art. 33. Kosten wegens het personeel der beambten, het onderhoud der jeugdige misdadigers, de transportkosten van dezelve en alle verdere uitgaven betreffende het afzonderlijk huis van verbetering en opvoedingsgesticht te Alkmaar voor jeugdige misdadigers, Memorie; totaal f 541,480.

VIIde AFDEELING. Gebouwen. Art. 34. Reparatiën, vertimmeringen en bijdragen in de onderhoudskosten van rechtshuizen en gevangenis enz. f 95,000; art. 35. Aanbouw van nieuwe gevangenis of van cellen voor eenzame opsluiting, bestemd bij of in de bestaande gestichten; en eerste verstreking van meubilair voor dezelve, met inbegrip der kosten voor de ontwerping van plans en wegens toezigt op de uit te voeren werken f 103,000; totaal f 198,000.

VIIIste AFDEELING. Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, onderstanden, schadeloosstellingen en belooningen. Art. 36. Pensioenen f 78,598; art. 37. Wachtgelden, ten behoeve van ambtenaren, uitgevallen ten gevolge van maatregelen van algemeen bestuur f 8,479; art. 38. Gratificatiën, onderstandgelden, schadeloosstellingen en belooningen f 5,000, totaal f 92,077.

IXde AFDEELING. Onvoorziene behoeften. Art. 39. Onvoorziene behoeften f 20,000, totaal f 20,000, totaal generaal f 2,454,023.

De artt. 3, 4, 6, 7, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 25 tot en met art. 37 ingesloten zijn aangewezen, als voor overschrijving vatbaar te zijn.

In de Mem. van Toelichting tot dit hoofdstuk leest men, onder anderen, dat men, door de toepassing van de bepalingen der wet van 29 Mei 1849, waar zulks bij het openvallen van regterlijke betrekkingen

geoordeeld werd zonder benadeeling van de dienst te kunnen geschieden, de kosten van het personeel der provinciale gerechtshoven, tot een minder bedrag kunnen uittrekken dan voor de dienst 1854 was toegestaan. Daarentegen is het in het belang van de geregelde uitvoering der onlangs aangenomene wetten op de wijziging der straffen en tot uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters noodig bevonden, zich de vervulling van de nog openstaande betrekkingen van substituut-officier voor te behouden, ten gevolge waarvan de daaraan verbonden wedden, die vroeger voor memorie stonden uitgetrokken, nu weder tot het bij de wet bepaalde bedrag in de raming zijn opgenomen.

Bij het in werking treden der wet tot regeling van het armbestuur zal het transporteren der bedelaars en landloopers, wier opzending naar de bedelaarsgestichten door den regter is bevolen, niet meer zoo als vroeger door tusschenkomst der plaatselijke politie, maar van rijkswege moeten geschieden. De transporten, waarmede de geregtsdienaren nu reeds voor de dienst der justitie zijn belast, zullen dien ten gevolge op eene niet onbelangrijke wijze worden vermeerderd en hun getal, zoo als het thans is bepaald, is niet toereikend om ook deze nieuwe taak naar behooren te vervullen. Eene versterking van het personeel dier ambtenaren is dus volstrekt noodzakelijk. Hoe ver de uitbreiding van hetzelfde zal moeten gaan, laat zich voor het oogenblik niet wel met zekerheid aangeven. De ondervinding zal moeten aantoonen wat voor de behoefte van de dienst zal worden gevorderd; maar in afwachting van hetgeen daaromtrent nader zal blijken, mag men het er voor houden, dat de dienst op eene voldoende wijze zal kunnen worden verzekerd door de som, die daarvoor onder artikel 10 der raming is uitgetrokken.

Ook het cijfer der 5de afdeeling heeft eenige verhooging moeten ondergaan, en wel ten einde te kunnen voorzien in de buitengewone kosten, waartoe het bezigen van detachementen cavalerie als hulp-maréchaussée aanleiding geeft. De redenen, waarom de gelden tot bestrijding dier buitengewone uitgaven voor het eerst in de tegenwoordige raming zijn opgenomen, zijn ontwikkeld in den uitgewerkten en toelichtenden staat, en het zou dus overbodig wezen die nogmaals hier in het breede uiteen te zetten.

Voor de dienst van onderscheidene cellulaire gevangenis en van gestichten tot gemeenschappelijke opsluiting bestemd, is het noodzakelijk geoordeeld het getal der bewaarders, in verband met de reglementen van orde en tucht, eenige vermeerdering te doen ondergaan.

De tractementen van f 350 en f 200 's jaars, welke de cipiers en de knechts der huizen van arrest, wier bevolking doorgaans uit tien en meer, doch minder dan twintig gevangenen bestaat, nog genieten, zijn, vooral in den tegenwoordigen tijd, niet toereikende voor de behoeften hunner huisgezinnen, noch staan gelijk met de diensten en verantwoording welke van hen worden gevorderd; weshalve het billijk is geacht, deze tractementen respectievelijk met f 50 te verhoogen en alzoo ten minste op f 400 en f 250 te brengen.

Voorts zal het voor de dienst noodig zijn eenige opengebleven vacatures weder te vervullen, en eene nadere regeling van het personeel van sommige gevangenis en van zijne bezoldiging te doen plaats hebben. Dit een en ander heeft tot eene hoogere raming van het cijfer van artikel 25 dezer afdeeling aanleiding gegeven.

Voor het onderhoud der gevangenen is bij art. 28, f 32,000 minder geraamd dan laatstelijk daarvoor bij de wet van 28 Junij 1843 is toegestaan.

Ten gevolge van het kosteloos vervoer der gevangenen langs de spoorwegen en de genomen maatregelen om verder de gevangenen, zooveel mogelijk, per stoombooten en scheepsgelegenheden te doen transporteren, is bij artikel 31 voor de transportkosten der veroordeelde gevangenen f 1,030 minder geraamd dan daarvoor over 1854 is toegestaan.

Wat betreft den aanbouw van nieuwe gevangenis, vermeent de Regering zich voor 1855 te moeten bepalen tot de afwerking der cellulaire gevangenis te Utrecht, de oprigting van een gebouw met een zeventigtal cellen bij het huis van verzekering te 's Hertogenbosch, en den aanbouw van nieuwe huizen van bewaring.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Eergisteren heeft de Fransche *Moniteur* drie dépêches medegedeeld, waarbij de ontschepping van het expeditie-leger in de Krim wordt bevestigd. Het gros van het leger schijnt den 14den niet te Eupatoria, maar te Oud-Port te zijn ontscheept. De laatste plaats ligt slechts op 7 of 8 mijlen van Sebastopol verwijderd. Het is van groot gewicht voor de expeditie, dat het niet een zoo aanzienlijken af-

stand behoeft af te leggen, daar Eupatoria ongeveer 20 mijlen van de groote Russische vesting is verwijderd.

Een telegrafisch bericht van gisteren uit Weenen meldt voorts, dat Prins Menchikoff uit Sebastopol is gerukt aan het hoofd der troepen, die hij onder zijn bevel heeft, en dat hij tot Bourliouke, aan de Alma-rivier, is getrokken, waar hij de Russische versterkingen en de verbonden afwacht.

Dagelijks wordt de toestand meer en meer gespannen. Nu men stellig weet, dat de expeditie zich op twee dag-marschen van Sebastopol bevindt en dicht bij het Russische leger, dat gereed staat om een slag tegen de verbonden te leveren, kan men van uur tot uur de meest belangrijke berichten ontvangen. Maar juist thans moet men met omzigtigheid de berichten nagaan, daar nu de meeste geruchten in omloop worden gebracht.

Zoo wilde de een te Parijs weten dat de geallieerden anderen dat de Russen geslagen zijn. Beide berichten zijn voorbarig.

De correspondenten uit Konstantinopel volgen elkander snel op. Die van den 14 zijn over Duitschland ontvangen. Toen wist men te Konstantinopel natuurlijk nog niets van het lot van de expeditie. Eerst den 16den ontving men bericht van de ontschepping. Het belangrijkste, dat medegedeeld wordt, betreft het leger in Azie. De Russen in het Turksche gebied hadden verlaten ten gevolge van overwinningen van Schamyl in Circassie, zijn op nieuw tot tegenover Kars opgerukt; het Russische leger is echter niet in staat met kracht te werk te gaan, hetgeen zeer gelukkig voor de Turken is, die nog geenszins gereed niseerd zijn.

Den 2den dezer is het kruidmagazijn te Gori, in Georgia, in de lucht gesprongen. De schok was verschrikkelijk; men stelt het getal personen, die daardoor zijn omgekomen, op 4 à 500.

Eene telegrafische dépêche, gisteren over Marseille ontvangen, deelt nadere berichten uit Konstantinopel tot den 15den mede.

Men meldt, dat 25,000 Turken op Ibraïlow zijn gerukt, terwijl Schamyl zich in Azie met zijn luitenant Daniel-Bey, zou hebben vereenigd, om Tiflis aan te vallen.

Het Ottomaansche leger van Kars, dat het door de Turken verlaten kamp bezet houdt, wacht zijn nieuwen bevel van Ismaël Pacha. Deze laatste wordt overal van Silistria door de soldaten met de grootste geestdrift ontvangen, daar zij in hem den heldhaftigen verdediger van Calabegroeten.

De pakketboot *Thabor*, die den 20sten Konstantinopel verlaten, wordt den 27 of 28sten te Marseille verwacht. Mail zal volledige bijzonderheden omtrent de ontschepping in de Krim mededeelen.

De *Moniteur* meldt, dat op aanvraag van de Franse en Engelsche regeringen, het Beijersche Gouvernement besloten aan koning Otto een buitengewonen gezant te zenden, ten einde hem tot gematigdheid en kalmte te brengen. De Beijersche regering heeft tot deze vertrouwelijke zending een oud minister van Justitie gekozen, die in Griekenland hoog staat aangeschreven.

De berichten uit het noorden van Europa melden, een verklaring in den Londenschen *Observer*, dat om al hetgeen daaromtrent is beweerd, de verbondene de Oostzee niet zullen verlaten, voordat het ijs erin dwingen zal en alzoo geenerlei vaartuig die wateren zal kunnen bevaren. Neemt men dit aan, dan zou de nogtans volgen, dat de veldtocht geëindigd is en dat de verbondene vlooten zich eene blokkade zullen bepalen.

De Duitsche bladen voeren een hevigen strijd over zeer gewigtig punt, dat tot hoogst belangrijke veranderingen aanleiding kan geven.

Men weet, dat een der vier waarborgen de afscheiding van het Russische protectoraat over de drie Donau-Vorstendommen, Servie, Moldavie en Wallachije betreft, die gezamenlijken waarborg der groote mogendheden zullen worden geplaatst. Hieronder heeft men tot toe een *gemeenschappelijk protectoraat* verstaan, dat Oostenrijk als grensstaat meer regstreeks zou worden uitgeoefend. Er zijn bladen, die een gemeenschappelijk protectoraat nu als onmogelijk beschouwen; andere bladen die de Oostenrijksche belangen zijn toegedaan, schijnt een bepaald Oostenrijks protectoraat te willen, terwijl de mogendheden alleen een gemeenschappelijk waarborg zouden geven. Dit kan tot zeer vele wikkelingen aanleiding geven: want Rusland zal veel minder een uitsluitend Oostenrijksch protectoraat dan een gemeenschappelijken waarborg toelaten. De Westersche mogendheden zullen wellicht even genegen zijn om aan Oostenrijk deze belangrijke van eene lijdelijke houding te laten plukken.

De *Moniteur* deelt voorts uit Karlsruhe mede, dat Oostenrijk aan den Duitschen Bond thans slechts de keuring van twee punten vraagt, namelijk de vrijheid op den Donau en een gemeenschappelijk protectoraat over de Vorstendommen.

De berichten uit Spanje loopen tot den 22sten. De kiezingen trekken des te meer de aandacht, omdat de tijden zoozeer verdeeld zijn en omdat men in de hoop is, thans alleen stellig begint te rekenen op het slagen van de kandidatuur van den generaal San Miguel en van heer Alonzo, minister van Justitie. Overigens zou het twijfelachtig zijn.

Ook schijnen, volgens de Parijzer *Presse*, kuiperij gang te zijn geweest, om den invloed van O'Donnell te verminderen, door hem van het departement van Buitenland te ontslaan, naar dat van buitenlandsche zaken te doen overgaan. Eerstgemelde portefeuille aan den generaal Garrea, een van Espartero, op te dragen. O'Donnell zou dit echter niet geweigerd hebben. Het schijnt, dat ondanks de zekeringen, de twee mannen, die aan het hoofd van het Ministerie staan, steeds een zekeren nijd tegen elkander gevoelen. Mogten zij toch begrijpen, dat eenheid en

acht meer dan noodig is, om hun vaderland tot orde en rust te brengen.

De *Times* spreekt nog, dat de Pruisische Regering bij den bankier Toslonia eene leening zou sluiten. Het is Rothschild, zegt dat blad, zou eene som van 10 miljoen guldens aan den Pauselijken Stoel leenen, ten einde het papier in te wisselen, dat voor 31 December a. s. moet worden ingewisseld, terwijl bovendien verscheidene belastingen verhoogd zouden worden.

De *Europa* heeft berichten uit New-York tot den 12 dezer aangebragt. De heer Crampton heeft de bekrachtiging ontvangen van het tusschen Canada en de Vereenigde Staten gesloten visscherij- en reciprociteits-tractaat, dat later ook door den Amerikaanschen secretaris van staat zou zijn geteekend.

Berichten van San Francisco van den 16 Aug. melden, dat het Russische fregat *Diana* van 60 stukken, groot gevaar loopt. Het Engelsche fregat *Pique* van 40 stukken vervolgde het.

De bladen van Saint-Louis spreken van het vermoorden van een aantal soldaten door de Sioux-Indianen, ten gevolge van eenen twist over een van een landverhuizer gestolen koe.

De *Times* uit Caracas melden, dat Monagas eene gedwongen leening van 1 half miljoen dollars heeft geheven en ieder heeft de leening af te nemen als zamenzweerders, die de betaling van de Ben slag is bij Valentin geleverd, die ten voordele der insurgenten was, tot dat de generaal Silva met eenen leening versterkingen was aangekomen.

De *Washington* heeft berichten van de Sandwich-eilanden aangebragt, meldende, dat de Koning de Fransche en Engelsche admiraals Price en Despointes had ontvangen, die in de haven van Honolulu met eene magt van 258 stukken waren aangekomen.

ENGELSCH POST.

Londen, 25 Sept. Het huis David Scott, Richmond en Comp. is met een passief van 500,000 ponden sterling gefailleerd.

De hertog van New-Castle heeft aan alle bladen, zonder onderscheid, de dépêche gezonden, die de ontschepping van de verbonden in de Krim meldt, zeggende, dat hij de bezorgdheid der talrijke gezinnen wil verlichten, die er denken bij hebben den stand van zaken in het Oosten te kennen.

De *Times* verwondert zich, dat de Russen de ontschepping van het leger in de Krim niet getracht hebben te beletten. Het niet bieden van tegenstand, bewijst hunne zwakte. Men kan verwachten, dat de Russen eenig voordeel op de geallieerden zullen hebben, door hunne meerdere kavallerie, daar de paarden natuurlijk moeilijker over zee te vervoeren zijn geweest. Men kent de afkeer der Russen niet en zelden hebben twee groote legeren over elkander gestaan, die minder onderrigt waren om in den toestand des lands, dat zij te veroveren hadden en omtrent den vijand die zij te overwinnen hadden. De geringste omstandigheden kunnen invloed hebben op het lot van een veldtocht. Prins Menchikoff schijnt echter zijne krachten te wantrouwen. Indien hij, zooals men zegt, de Muzelmansche bevolking in massa heeft opgeroepen, dan wantrouwt hij zijne eigene krachten. De plaats, waar de troepen thans geland zijn, ligt drie dagen digter van Sebastopol dan Eupatoria en de weg langs de kust is van daar door kleine stroomden zoet water doorsneden. Het geheele oorlogstooneel beperkt zich tot eene ruimte van 30 a 40 vierkante mijlen.

DUITSCH POST.

Weenen, 23 Sept. Met de meest gespannen aandacht zijn alle blikken op de Krim gevestigd. Intusschen schijnen zij, die reeds spreken van het sluiten van den vrede, onmiddellijk na het nemen van Sebastopol, nog verre van het doel af te zijn. Men spreekt er toch reeds van, dat de Westersche mogendheden zich niet meer na de overwinning met de vier gestelde waarborgen zullen te stellen, maar de Krim in bezit zouden nemen. Er zou gelooven, dat de Russische staatkunde niet zal toegeven voor het nemen van Sebastopol, het vernielen van de vloot en zelfs niet voor het in bezit houden van de Krim.

Prins Surbey en zijn gezin zullen weldra naar Bucharest terugkeeren.

Berlin, 24 Sept. Men betwijfelt thans niet, dat het sluiten van het verdrag zal toetreden tot de beperkte voordeelen der Oostenrijk, die in de jongste circulaire van 14 dezer zijn vervat. Eene pruisische circulaire zal ongetwijfeld een antwoord op die circulaire geven. Men weet niet, of Pruisen ver in zal toestemmen, althans twee der vier gestelde waarborgen in het tractaat van April te voegen, of op eenige andere wijze aan den Bond te onderwerpen. Men heeft thans hier het eerste uitwerksel gezien van de nieuwe wet op de drukpers.

De *Preussische Wochenblatt*, dat acht dagen geleden in beslag is genomen, heeft thans het gecrimineerde artikel van de in-beslag-neming waren geweest.

Op allerlei wijzen tracht men te gemoet te komen in den nood van hen, die door de overstromingen in Silizie hebben geleden. Allerlei gemakkelijkheden worden ten voordele der ongelukkigen gegeven.

Uit Stockholm wordt van den 15 dezer geschreven, dat de zitting van de Zweedsche Storting binnen eene maand zal gesloten worden. Gewoonlijk spent iedere rijksvoordragt hij uiteengaat, buiten het budget aan den koning twee kredieten, en in onvoorziene omstandigheden niet bijeenkomt, kunnen voorvallen. Een krediet van 2 miljoen guldens is slechts beschikbaar in geval

van oorlog. Het kleine krediet van 1 miljoen gewoonlijk, is bestemd voor de verdediging des rijks en andere hoogst belangrijke onderwerpen. Men verzekert, dat de Koning in de vergadering van het geheime comité, wegens de tegenwoordige omstandigheden, verzocht heeft, dat krediet op 2½ miljoen guldens te brengen.

FRANSCH POST.

Parijs, 25 Sept. Heden heeft een ieder zich natuurlijk bezig gehouden met de dépêches omtrent de expeditie naar de Krim, zooals zij door den *Moniteur* zijn medegedeeld. Men voegde er bij, hetgeen ook waar is, dat de maarschalk Vaillant, de minister van oorlog, van den maarschalk de St. Arnaud een brief van den 16 dezer heeft ontvangen, gedagteekend Oud-Fort, waarbij de opperbevelhebber van de expeditie zegt, dat men toen nog bezig was met de ontschepping van het materieel, hetgeen eene zeer moeilijke operatie is. De maarschalk hoopte, dat het leger den 17 op marsch zou kunnen gaan.

Men verspreide op de beurs allerlei onwaarschijnlijke geruchten. Van den eenen kant zocht Eupatoria door de Russen zijn hernomen, anderen willen mede weten, dat de Franschen een gedeelte van het verschanste kamp der Russen hadden ingenomen en dergelijke onaannemelijke geruchten meer.

Men wil dat Prins Poniatowsky, die zijn ontslag als gezant van Toskane te Parijs heeft genomen, tot lid van den Senaat zou worden benoemd.

De laatste Pruisische circulaire aan de gezanten bij de Duitsche hoven, waarin steeds de belangen van Duitschland worden vooropgezet, heeft te Parijs een zeer ongunstigen indruk gemaakt.

Den 23sten is de Keizer te Bologhe aangekomen. Eergisteren ontstond er aldaar brand in den schouwburg; de Keizer bleef twee uren lang op het terrein om de noodige bevelen te geven.

De kassier van een notaris te Langres bemerkte, dat een bankbillet in zijne kas ontbrak. Er was geen spoor van inbraak en men had geenerlei verdacht gerucht in het huis gehoord. Toen men de geldkist in alle rigtingen doorzocht, ontdekte men een gat, dat nauwelijks groot genoeg was om aan een muis doortogt te verleen. Men brak de vloer op. Het diefachtige dier was verdwenen, maar men vond de stukken van het billet. Deze stukken, zegt de *Messenger*, werden met zorg bijeengezameld en naar de bank gebragt, die besluiten zal of men het zal inwisselen.

Madrid, 21 Sept. De meeste bladen houden zich nog steeds met den heer Soule, den Amerikaanschen gezant, bezig. De *Diario Espanol* van 30 Aug., neemt eindelijk den brief op, die deze heer voor zijn vertrek aan alle bladen gerigt had; hij protesteert daarin tegen de tegen hem gerigte aanvallen; hij zegt, dat hij geenszins uit vrees vertrekt, omdat het volk hem eerbiedigt, die het weten te eerbiedigen; het volk strijdt, maar vermoordt niet. Intusschen zijn er die gelooven, dat de heer Soule geenerlei deel genomen heeft aan de revolutie.

De *Gazeta* bevat een decreet, waarbij bevel wordt gegeven tot de oprigting van een monument, ten koste van den staat, op het constitutie-plein te Alicante, voor de nagedachtenis van senor Quijada, gouverneur der provincie, den 15den in die stad overleden.

Binnenland.

's Gravenhage, 27 September.

De Staats-Courant bevat het volgende:

Bij besluit van den 27sten September 1854, tot aanmoediging van den aanvoer van granen en andere levensmiddelen:

Wij Willem III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Overwegende dat de bijzondere maatregelen, welke in naburige Staten genomen zijn, ten einde aldaar den invoer van granen en andere levensmiddelen te begunstigen, tot dusverre niet algemeen zijn opgeheven:

Gelet op art. 2 der wet van 19 Junij 1854 (*Staatsblad* no. 28);

Op de voordragt van Onzen Minister van Financien, dd. 26 September 1854, n°. 41, in- en uitgaande regten;

Den Raad van State gehoord (advies van den 26sten dezer, n°. 5);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De regten op den invoer van de navolgende goederen worden verminderd tot op het bedrag bij ieder derzelve uitgedrukt:

Aardappelen	vijf cents de 10 mud.
Gierst	een cent de 100 pond.
Rijst	drie cents de 100 pond.
Rijst in doppen of padie	twee cents de 100 pond.

Granen:

Tarwe en gepelde spelt	tien cents het last.
Rogge, mais of Turksche tarwe	„ „ „
Gerst en mout	„ „ „
Boekweit	„ „ „
Haver en ongepelde spelt	„ „ „
Boonen, wikkelen, erwten en linzen	„ „ „
Gort, grutten en gepelde gerst	tien cents de 100 pond.
Brood, beschuit en meel van alle graansoorten, alsmede semoule	4.10 de 100 pond.

Art. 2. De bovenstaande bepalingen treden in werking met den vijftien dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de Staats-Courant, waarin dit besluit geplaatst wordt en blijven van kracht tot 31 December 1854, of tot dat daarin bij de wet op eene andere wijze zal zijn voorzien.

Onze Minister van Financien is belast met de uitvoering van dit besluit hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staats-Courant* zal worden geplaatst, en waarvan afschriften zullen

worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 27sten September 1854.

WILLEM

De Minister van Financien,
VROLIK.

Z. M. heeft den generaal-majoor P. van Poolsum Booy, kommanderende de 2de brigade infanterie, benoemd tot H.D. adjudant in buitengewone dienst.

St. Petersburg 1/13 Sept. Bij Keizerlijke ukase is het verbod van den uitvoer van granen uit de Russische havens aan de Zwarte en Azofsche zeeën, voor onbepaalde tijd verlengd.

Volgens een bericht van Zijner Majesteits zaakgelastigde te Konstantinopel heeft de Turksche regering, bij een memorandum van den 31sten Augustus jl., aan de vreemde gezantschappen aldaar bekend gemaakt, dat het vroeger verbod van uitvoer van granen zou worden gehandhaafd en bij uitzondering bepaald dat, om in den nood van de hoofdstad te voorzien, granen uit Klein Azie te Konstantinopel zullen kunnen worden ingevoerd, doch met het beding van aldaar te worden verkocht.

Met den 1sten October e. k. worden de kantoren van den Rijkstelegraaf te Assen, Breda, Groningen, Vlissingen en Zwolle voor de binnenlandsche en buitenlandsche dienst opengesteld.

Blijkens eene mededeeling van het Oostenrijksche telegraafbestuur is het reeds in de tarieven voorkomende telegraafkantoor te Czernowitz opengesteld.

Van Weissenburg en van Kehl gerekend ligt het onlangs geopende Fransche telegraafkantoor te Grasse in den 6den kring, en dat te Saint-Brieuc in den 6den kring van het tarief.

De *Nederlander* zegt, dat het vierde artikel van de wet op het lager en middelbaar onderwijs van den navolgenden inhoud is:

- De openbare scholen zijn ingerigt voor kinderen van verschillende godsdienstige gezindheden.
- De onderwijzers in deze scholen onthouden zich van iets te onderwijzen, te doen of toe te laten kwetsend voor de godsdienstige begrippen van eenigelei gezindheid.
- Het geven van onderwijs in de godsdienst wordt overgelaten aan de kerkelijke genootschappen. Hiertoe zijn de gebouwen voor het openbaar, lager en middelbaar onderwijs, buiten de schooluren, voor de leerlingen der school beschikbaar.
- Waar de plaatselijke omstandigheden het toelaten, mogen afzonderlijke openbare scholen worden ingerigt voor kinderen van dezelfde gezindheid.

Aan de *Provinciale Groninger Courant*, wordt, met betrekking tot het thans bij de Tweede Kamer ingekomen wetsontwerp betreffende het lager en middelbaar onderwijs, het volgende geschreven:

• Bijzondere openbare scholen zullen voortaan mogen worden opgerigt. Er zal één inspecteur voor het geheele Rijk over het onderwijs worden aangesteld. In iedere provincie zullen twee of drie Schoolopzieners zijn. De commissie voor het afnemen der examina wordt door den Koning benoemd. De tractementen der Schoolonderwijzers zullen voortaan uit de gemeentekassen betaald worden. Onvermogene gemeenten betalen de helft slechts van die tractementen en de wederhelft zal half door de provincie en half door het Rijk voldaan worden. Al wat de godsdienstleer betreft wordt van de openbare scholen geweerd. Alle reglementen tot uitvoering der wet worden door den Koning vastgesteld. Ziedaar, naar ik vermeen eenige der voornaamste punten.

• Z. M. heeft heden middag ten twee uren ten gehoor ontvangen de commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het aanbieden van het adres van antwoord op de Troonrede.

• Z. M. heeft gisteren in een bijzonder gehoor ontvangen Z. Exc. den heer de Belmont, laatstelijk zaakgelastigde van de Vereenigde Staten van Noord Amerika bij het Nederlandsch hof, die den koning zijne geloofsbrieven heeft overhandigd in de hoedanigheid van minister-resident, tot welken rang hij onlangs is bevorderd. Z. Exc. werd met de gewone plegtigheid van zijn hotel afgehaald en daarna teruggelaid.

• Z. M. heeft, bij besluit van heden, benoemd tot adjudant-onderofficier ordonnance in buitengewone dienst, den sergeant J. P. Keizer van het bataillon mineurs en sapeurs.

• Men verneemt dat onder de wetsvoordrachten welke aan de Staten-Generaal zullen worden aangeboden, eene voorkomt, waaraan sedert lang dringende behoefte werd gevoeld, te weten eene wet op de heffing van regten wegens het gebruik van openbare werken in het belang der gemeenschap te land en te water.

• Eenigen tijd geleden bevond zekere Glaser uit België, zich met vrouw en kinderen in India. Hij is van daar, met achterlating van die betrekkingen, naar Nederland gekomen en heeft bij de Regering alhier, klachten tegen het Indisch gouvernement ingediend. Daarop zijn alwijzende beschikkingen genomen. Thans bevond hij zich hier ter stede, zonder middel van bestaan. De wet roepen de vreemdelingen is op hem toegepast. Hij is onder behoorlijk geleide, naar Rotterdam, overgebragt en zal van daar naar Antwerpen worden vervoerd.

• Heden heeft, aan het local van het Provinciaal bestuur van Zuidholland, in tegenwoordigheid van eene commissie uit de Provinciale Staten, de jaarlijksche rekening en verantwoording plaats gehad van het collegie der kleine of verscheuring- en kustvisscherijen.

• Heden morgen is aan de miliciens van het regiment Grenadiers en Jagers, behoorende tot de Jigtingen van

1851—52, en die aan de wapenoefeningen in het kamp van Zeyst hebben deelgenomen, weder onbepaald verlof verleend.

Bij particulier schrijven is, van het Ministerie van Oorlog, aan de korpsen bekend gemaakt, dat voortaan aan geene onder-officieren en korporals verlof, met behoud van soldij, voor betoonden ijver bij de instructie der miliciens, zal worden verleend.

*Ged. Staten der provincie Zuid Holland, gelezen eene missive van den minister van binnenlandsche zaken van den 13 Aug. 1854, n°. 6 (7de afd), houdende mededeeling van voorschriften ter uitvoering van art. 25 der wet van den 28en Junij 1854 (Staatsbl. n°. 100) tot regeling van het armbestuur; hebben den 19 dezer besloten: 1°. de aandacht van burg. en weth. der gemeenten in de provincie Zuid-Holland op gemeld wets-artikel te vestigen, als bevattende eene der meest belangrijke bepalingen, die, wel uitgevoerd, krachtig zal kunnen bijdragen tot wegneming, althans voor zooveel de burgerlijke of algemeene en de gemengde armbesturen betreft, van het kwaad waarover meermalen is geklaagd, dat de bedeling der armen in vele gevallen te hoog opgevoerd en op ondoelmatige wijze bewerkstelligd wordt; 2°. Burg. en Weth. voornoemd uit te noodigen, om zich behoorlijk voor te bereiden tot de werkzaamheden, bij genoemd wetsartikel bedoeld; bestaande in het vaststellen door de Gemeenteraden, in December van elk jaar, van het maximum van den onderstand, dat gedurende het volgend jaar aan de daarbij bedoelde armen kan worden verstrekt, en zulks ten einde in tijds, met de noodige kennis van zaken, aan de gemeenteraden de vereischte voorstellen te kunnen doen, opdat voor de eerste maal in dit jaar, en vervolgens telken jare in December, dat maximum worde vastgesteld, en om voorts van het besluit, waarbij die vaststelling geschiedt, binnen 14 dagen nadat het zal zijn genomen een afschrift aan deze vergadering in te zenden; en 3°. den Burgemeesteren en Wethouders met den meesten aandrang aan te bevelen, om bij de uitvoering en toepassing van meergemelde wetsbepaling met de meeste nauwkeurigheid en zorgvuldigheid te werk te gaan, en daarbij zoo mogelijk ter bevordering van gelijkmatigheid te handelen in overleg en overeenstemming met hunne ambtgenooten in naburige gemeenten en alzoo tot bereiking van het door den wetgever beoogde doel tot vermindering van den onderstand, mede te werken.

Naar wij vernemen hebben elf der twaalf stadsgeneesheeren te Amsterdam gisteren een gemotiveerd adres aan den stedelijken raad ingezonden, waarin zij verklaren hunne betrekking te moeten nederleggen, indien op 1 Oct. aanst. niet voorzien zal zijn in de vereischte geneeskundige hulp, en hun tevens niet de verzekering zal gegeven zijn van eene spoedige verbetering der geneeskundige armen-verzorging dezer stal.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toezigt te Amsterdam, zijn gisteren aangegeven 4 mannen en 2 vrouwen, te zamen 6 personen; waarvan in het hospitaal zijn opgenomen 2 mannen. Overleden 3 mannen en 2 vrouwen, te zamen 5 personen. Blijvende alzoo in het hospitaal in behandeling 13 personen.

Volgens eene opgave van het Britsche gouvernement, zijn in het jaar 1853 uit het vereenigde koninkrijk 329,937 personen, meest Ieren, als landverhuizers vertrokken; zijnde 38,827 minder dan in 1852. Even als vroeger hebben die landverhuizers zich voor het grootste gedeelte naar de Ver. Staten van N. Amerika en naar Canada begeven. In de drie eerste maanden van het lopende jaar zijn 49,756 landverhuizers vertrokken, tegen 60,867 in 1853, en 59,532 in 1852.

Leiden, 26 September. Vele particuliere personen geven van tijd tot tijd bewijzen van hunne belangstelling of in de wetenschap, of in de uitbreiding der verzameling van 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie, door het aanbieden van geschenken aan die instelling, gewoonlijk bestaande in een min of meer fraai, in een min of meer zeldzaam voorwerp op de jagt of toevalligerwijs verkregen, of bij den eigenaar in hok of kooi gestorven. Zulke geschenken worden bij het Museum steeds dankbaar aangenomen, geboekt en eenmaal 's jaars erlangt de Regering daarvan mededeeling. Nu en dan gebeurt het ook, dat zich het geschenk niet tot een enkel voorwerp bepaalt, maar uit eene verzameling van Naturaliën bestaat, waardoor dan dikwerf eene leemte in onze volgreesen aangevuld, of wel een gedeelte aanmerkelijk verrijkt wordt. Van zulke, schaars voorkomende geschenken, plegen wij meer openlijk en algemeen melding te maken, en wij bevinden ons daartoe thans weder eens in de gelegenheid door de belanglooze mildheid van den heer A. Halberstadt, aan wien het Museum eene kostbare verzameling eijeren van vogels en amfibien te danken heeft, uit Suriname afkomstig en voorwerpen bevattende, welke niet alleen hier ontbraken, doch waarop ook weinig uitzigt was — zeldzaam en moeilijk te verzamelen als sommige zijn — dat wij ze ligtelijk zouden erlangen. Wij maken van dit belangrijke geschenk langs dezen weg melding, om aan den heer Halberstadt openlijk bewijs te geven van onze erkentelijkheid, en, mogt het zijn, ook om tot bescheiden aandrang te dienen tot navolging bij anderen. (Leydsche Ct.)

Den 25 dezer is te Utrecht gepromoveerd tot doctor in de regten de heer P. P. J. Crombet, met theses.

Op den 29sten dezer zal in het lokaal van het provinciaal bestuur te Arnhem in twee perceelen worden aanbesteed

de aanleg van de electro-magnetische telegraaflijn van Arnhem: over Zutphen, Goor en Oldenzaal naar de Hannoversche grenzen, achter Denekamp.

Door curatoren van het atheneum te Deventer, zijn ter benoeming als hoogleeraar in de Botanica en Geologie aan den gemeenteraad voorgedragen, de heeren doctoren Gunning, Mulder en Rauwenhoff.

De heer Wellenstein, administrateur-generaal van openbare werken in het groot hertogdom Luxemburg, heeft zijn ontslag ingediend. In zijne plaats is benoemd de heer Dhilges, voorzitter der regtbank te Luxemburg.

Te Groningen is op den 23 Sept. op de buitenwerf van den heer Meursing, buiten de Kranepoort, van stapel gelopen, het kopervast, driemast schoonerschip, genaamd *Schuringa*, groot 150 last, zullende gevoerd worden door kapl. Engelsman, van Veendam.

Groningen, 25 Sept. Heden morgen is alhier, uit Arnhem, aangevoerd het monument ter nagedachtenis van den heer J. H. Schweig, inteven gepensionneerd adjudant-onderofficier, van het 8ste regiment infanterie. Naar ons wordt berigt, zal dat gedenkteeken op de Noorder-begraafplaats gesteld worden, alwaar ook zijn stoffelijk hulsel rust. Op het monument, dat in den loop der volgende maand plegtig onthuld zal worden, leest men op de rechterzijde: *Geboren te Nijmegen den 14den Augustus 1779; overleden te Groningen, den 10den October 1853; — op de linkerzijde: In dienst getreden den 6den April 1790, bij het regiment Hessen-Darmstadt van de Republiek der Vereenigde Nederlanden; gepensioneerd den 5den Mei 1844; — en op de grafzerk: Ter gedachtenis, door de onderofficieren van het Nederlandsche leger, 1854.* Tegen den voorkant van het monument, hetwelk op het hoofdeinde van de zerk zal worden geplaatst, staat met vergulde letters: *J. H. Schweig, gepensioneerd adjudant-onderofficier.*

— Men verzekert ons, dat een landbouwer te *Uskwerd* (de naam is ons opgegeven) gedurende den oogst van dit jaar zijne airen heeft laten lezen om de helft, n.l. de helft voor hem en de andere helft voor den armen zoeker. Bedenkt men hierbij, dat die landbouwer onder de rijkste boeren van de provincie kan worden gesteld en dat de tegenwoordige duurte der landelijke producten den landman zoo overvloedig geld aanbrengt, dan ziet men hieruit waartoe de geldzucht den mensch kan brengen. (G. C.)

Advertentien.

LAMPKAP-DRAGERS,

VERNUTTIGE EN NUTTIGE UITVINDING,

kosten niet meer dan gewone karkassen, te bekomen

KLEINE BAZAR,

Veenestraat 147.

H. MULDER.

's Hage.

(598)

MAGASIN DE PIANOS FRANÇAIS

VENTE ET LOCATION.

Le soussigné a l'honneur d'annoncer au public que son Magasin est pourvu d'un riche et exquis assortiment de PIANOS et PIANINOS à cordes verticales, demi et grand oblique avec des mécaniques supérieures, barrages en fer, agraffes en cuivre, perfectionnement pour l'accord, barre de silets harmoniques, pédale celeste, nouveau système d'étouffoirs, contre tirage pour résister à la tension des cordes, chevilles perfectionnées faites d'une seule pièce, n'étant point sujette aux influences atmosphériques, invention appréciable surtout dans les pays chauds.

A l'appui de l'identité d'origine de ces instruments, qui sortent tous directement des Manufactures de Paris, on délivre des certificats de la signature d'Erard, de Soufflet, Blanchet et fils, Pleyel, Fournisseurs des cours royales, grande médaille d'or; Jéhuin, Wolfel, Blondel, fournisseurs des Académies royales de musique, médailles d'or, Bernhardt aîné fils à mécanique Rohden, perfectionnement et médaille d'argent. Herman Vygen, A. Bord, Paurelle, Scholtus, Herce et Mainé, Daniel, etc. etc., tous brevetés à Paris et à l'étranger.

Le magasin est assorti de Pianos Soufflet et Blanchet en différents formats et à Transpositeur, ainsi qu'ils sont tracés au dessin dans le Magasin.

Pour satisfaire à toutes les demandes on trouvera aussi au Magasin des PIANOS et PIANINOS solides des formes les plus élégantes des facteurs de moindre importance aux prix les plus modérés.

TABOURETS DE PIANO en bois de palissandre, vis en fer de la manufacture Viau de Paris.

VÉRITABLES SOCLES A CRISTAL.

Messieurs et Dames, Professeurs de musique, etc., sont invités à venir examiner les différentes fabrications perfectionnées.

Nieuwe Uitleg, 110, à La Haye.

VAN OLLEFEN DA SILVA

CORRESPONDANT DES PREMIERES MAISONS DE PARIS. (599)

PENSIONNAT des Dames de Marie, à Colom

Instruction littéraire et ouvrages de mains. La P. y est enseigné par des Dames Françaises. Pension francs. Pour plus amples renseignements, s'adresser Dame Supérieure ou au Bureau de cette feuille.

Wij vernemen dat professor Holloway te Londen achtig, op het Strand n. 244, een agentschap heeft vestigd op Java, en wel te Batavia, voor het ver van zijne beroemde zelf en pillen, welke sedert een jaren reeds een grooten naam hebben over de geheele Vele bijzonderheden van plaats gehad hebbende gene door middel dezer zelf en pillen hebben sedert land bereikt, en er bestaat geen twijfel, dat zij van het hoogste nut kunnen zijn. Wij raden dus aan, dezelve eens te beproeven, en twijfelen geen blik of men zal voortgaan daarvan gebruik te maken telkens wanneer de noodzakelijkheid zich opdoet.

Door het verineerd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 20.50. Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 13.85, f 20.95.

Zijn op franco aanvragen a contant te bekomen VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Am bij de Wed. A. P. MILIUS, te Utrecht en bij J. S. MAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede te Strand 244, HOLLOWAY'S Etablissement.

224ste Nederlandsche Staats-Lote

3e LIJST. 4e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

N°. 1839 f 1250; N°. 390 f 1000.

Prijs-Courant der Effecten

AMSTERDAM, 27 September 1854

Nederland. Pct.		Rusland. Pct.
Ned. W. Schuld. 2 1/2	60 1/16 11 1/16	Hopel 1798/1816 5
Dito Certificat. 3	72 1/4	Dito 1828/1829 5
Dito Dito 4	91	Cert. 1831/1838 5
O. I. Leening. 4		Dito Dito 4 1/2
Amort. Syndic. 3 1/2		Dito Hope 4
Hand. Maats. 4 1/2		Dito Stieglitz 4
Belgie. Certificaten. 2 1/2		Dito dito 5e Ser. 4
D° Rothschild. 2 1/2		Inschr. Assign. 6
Frankrijk. Obligatiën. 3		Certific. dito. 6
Spanje. Nieuwe 1	18 1/2 1/16	Polen. Obligatiën 4
Dito Buitenl. 3		Oostenrijk. Metalliek 5
D° Binnenl. 3	33 1/4	Dito bet. Amst. 5
Bew. Sp. Com. 5 1/4		Dito lett. B. 5
Amort. Schuld. 4 1/4		Dito 1847 2 1/2
Portugal. Londen nieuwe. 5	36 1/16 1/16	Dito 1851/1852 2 1/2
Dito uitgest. 4		

Mexic., te Lond. 3 pct. 23 1/8, dito Onb. 23 1/8 te Lond. p. s. 100. 2 1/2 pct. 16 1/8, 1/8; dito Onb.

De markt was heden wederom zeer kalm. Holl. fondsen een weinig beter. Spaansche en Oostenrijksche iets de overige alle bijna geheel onveranderd.

FRANKFORT, Dingsdag 26 September. Metalliek 72; Spanje binnenl. 3 pct. 33; dito 1 pct. 18 1/8.

LONDEN, Dingsdag 26 September (2 ure). Com. 95 1/4, 3/4; Mexico N. 3 pct. 24 1/2, 25; Peru N. 4 1/2 Ecuador 3 1/2, 3/4; Gren. Uitg. 6, 1/4; Spanje binnenl. 3 1/2, 3/4; dito 1 pct. 18 1/8, 1/8; dito Certific. 5 1/2 Passiven 4, 1/4; Russen 4 1/2 pct. 88; dito 5 pct. 2 1/2 pct. 62; dito 4 pct. 94; Sardinië 5 pct. 8 1/2 sche leening 2 1/2, 1/2.

Kalme beurs met weinig handel.

PARIJS, Dingsdag 26 September. Fr. 4 1/2, 1/2; dito 3 pct. 75.00; Sp. binn. 3 pct. 33 1/2; dito 1 pct. 18 1/8.

WEENEN, Dingsdag 26 September. N. 137 1/2; Wissel Londen 11.25; Zilver 18 1/8.

Er zijn onderhandelingen geopend, ten einde de statie der spoorwegen aan Fransche maatschappijen te laten.

MADRID, Zaterdag 23 September. Sp. 3 1/2, 1/2; N. 1 pct. 18 1/8.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te